

Mezinárodní rok astronomie 2009 v Pardubicích

Zhasněte světla, pohlédněte k nádherné noční obloze. Tisíce hvězd obklopují Mléčnou dráhu. 140 národů sleduje nebe. Vědci, amatérští astronomové a široká veřejnost oslaví rok, ve kterém bude vesmír přenesen na Zemi. Mezinárodní rok astronomie 2009 přichází i do Pardubic. Nenechte si to ujít a přijďte se podívat.

Hvězdárna b. A. Krause při DDM Delta v Pardubicích a ASP si Vás dovolují pozvat na nejednu návštěvu pardubické hvězdárny během Mezinárodního roku astronomie 2009 (IYA 2009). Tím jej vyhlásila OSN při příležitosti 400. výročí prvního použití dalekohledu pro pozorování noční oblohy (Galileo Galilei, 1609). Hvězdárna má pro Vás připraven nabitý program. Každý měsíc bude věnovaný v rámci otevíracích dob jinému mimořádnému tématu. Co Vás tedy čeká?

Následující program hvězdárny není úplný a bude se postupně doplňovat (aktuální program naleznete na níže uvedených webových adresách). Hvězdárna si též vyhrazuje právo program případně změnit.

LEDEN – SOBOJ TITÁNŮ, ANEB LEGENDA NA OBLOZE

Měsíc zaměřený na podzimní a zimní souhvězdí, na jejichž původu byl založen vznik legendárního filmu Souboj titánů (z roku 1981).

Akce: Den otevřených dveří v pátek 30. ledna od 9 do 21 hodin. V rámci programu bude premiéra filmu „Tajemná zatmění“. Vstupné zdarma.

Přednáška: v pátek 30. ledna od 19 h., **Legenda na obloze (lektor Petr Komárek)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 18 až 20 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

ÚNOR – MĚSÍC PRO VENUŠI

Měsíc, ve kterém nastávají nejlepší podmínky pro současné pozorování planety Venuše na večerní obloze. Kromě Venuše, která bude jako Večernice zářit nízko nad jihozápadním obzorem krátce po západu Slunce, budeme pozorovat i jiné objekty nebe.

Vernisáž: Historie astronomie v Pardubicích (mezipatro pod hvězdárnou)

Přednáška: v pátek 27. února od 19 h., **Planeta Venuše (lektor Ing. Marek Bálský)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 19 až 21 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

BŘEZEN – LOUČÍME SE SE ZIMNÍ OBLOHOU ...

... aneb otevřené hvězdokupy, jesličky hvězd. Na večerní obloze navíc s největší pravděpodobností budeme moci pozorovat poměrně jasnou kometu C/2007 N3 Lulin, a to nedaleko otevřené hvězdokupy M44 Jesličky.

Akce: o víkendu 14. – 15. března **Prezentace pardubické hvězdárny v OC Grand**

Přednáška: v pátek 27. března od 19 h., **Program Apollo (lektor Milan Halousek)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 19 až 21 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

DUBEN – MĚSÍC PRO ISS A JINÉ DRUŽICE

V rámci otevíracích dob budeme kromě běžných objektů nebe pozorovat i předpovězené přelety ISS a jiných družic pouhýma očima. Internet je mocný ...

Akce: Beseda o expedici do Ruska 17. dubna od 18 hodin, čajovna Paleta

Přednáška: v pátek 24. dubna od 19 h., **Černobyl (lektor Martin Kantor)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 20 až 22 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

KVĚTEN – LOUČÍME SE SE SATURNOVÝMI PRSTENCI

Jednou za 15 let se k nám Saturn nakloní tak, že jeho tenké prstence zmizí. A právě to nastane v září roku 2009, i když ne za příliš vhodných podmínek. Proto budeme Saturn ještě před letními prázdninami s tenkými prstenci pozorovat.

Akce: Mimořádné pozorování planety Saturn

Přednáška: v pátek 29. května od 19 h., **Slunce (lektor RNDr. Eva Marková, CSc.)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 20 až 22 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

ČERVEN – MĚSÍC PRO SLUNEČNÍ TVÁŘ

Otevírací doby hvězdárny budou v době, kdy Slunce ještě svítí nad obzorem. Přesvědčíme vás ale, že mnohé tváře Slunce přes několik různých přístrojů jsou velmi zajímavé ...

Akce: Prezentace hvězdárny na Aviatické pouti v Pardubicích (6. – 7. června)
Program pro děti v pražském Motole (10. června)

Přednáška: v pátek 26. června od 19 h., **Exploze ve hvězdných... (lektor Ondřej Pejcha)**

Otevírací doby pro veřejnost: PÁ – 18 až 20 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

ČERVENEC, SRPEN – ZAVOLEJTE SI NÁS, UKÁŽEME VÁM OBLOHU

*V případě zájmu nám zavolejte (například na tábor) a my k vám přijedeme i s dalekohledy ukázat noční oblohu, případně povíme nějakou přednášku. Samozřejmě platí i objednávka návštěvy na pardubické hvězdárně. Objednat pozorování si můžete na čísle **731 449 634** (pan Martin Slezák)*

Akce: Webcast úplného zatmění Slunce v Číně (nejdelší v tomto století); otevřeno jen v případě objednané skupiny zájemců (maximální fáze zatmění je kolem 3:30 letního času)

ZÁŘÍ – MĚSÍC PRO MLÉČNOU DRÁHU

... aneb Loučíme se s letní oblohou. Ukážeme vám krásná souhvězdí letní oblohy a objekty v nich. Na obloze bude taky planeta Jupiter ...

Akce: Noc vědců a Den otevřených dveří 25. září

Přednáška: v pátek 25. září od 19 h., **Jak se rodí planety (lektor Matyáš Zetek)**

Otevírací doby pro veřejnost: PÁ – 20 až 22 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

ŘÍJEN – PŘED 400 LETY GALILEO SPATŘIL JUPITER A JEHO MĚSÍCE

Galileovský rok, kvůli němuž IYA 2009 vznikl, se naplní pozorováním i samotného Jupiteru s jeho 4 největšími měsíci. Ukážeme vám, co Galileo před 400 lety vlastně pozoroval a vysvětlíme, v čem byly jeho objevy tak úžasné.

Vernisáž: Z našich expedic SAROS za úplným zatměním Slunce – expozice z výpravy do po světě za úplným zatměním Slunce (mezipatro pod hvězdárnou)

Přednáška: v pátek 30. října od 19 h., **Za černým Sluncem... (P. Horálek a P. Komárek)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 19 až 21 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

LISTOPAD – POHLEDY DO VZDÁLENÝCH OSTROVŮ, MĚSÍC PRO GALAXIE

Velké světy z velkých dálek. Od nás jsou galaxie pozorovatelné jenom jako mlhavé skvrnky na obloze. V čem jsou ale tak unikátní? A proč máme obdivovat galaxii v Andromedě?

Výstava: Z našich expedic SAROS úplným zatměním Slunce – expozice z výpravy do po světě za úplným zatměním Slunce (mezipatro pod hvězdárnou)

Přednáška: v pátek 27. listopadu od 19 h., **Galaxie – vzdálené... (lektor: Ivo Míček)**

Otevírací doby pro veřejnost: ST, ČT, PÁ – 18 až 20 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

PROSINEC – LEGENDÁRNÍ SOUHVĚZDÍ A POZORUJEME MĚSÍC

Prosinec završí Mezinárodní rok astronomie. A to ve velkém stylu. Na Silvestra krátce před oslavami příchodu roku 2010 spatříme částečné zatmění Měsíce. První polovina prosince bude tedy věnovaná legendám na obloze, o kterých možná ani nevíte. V druhé půli prosince pak budeme koukat na dorůstající Měsíc.

Akce: Zatím žádná

Přednáška: zatím neznámá

Otevírací doby pro veřejnost: **ST, ČT, PÁ – 18 až 20 hodin**

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

POŘADY PRO VEŘEJNOST (CELOROČNĚ, NEJEN K PŘÍLEŽITOSTI IYA 2009)

Pořady pro veřejnost (z naší tvorby, z tvorby *HaP Johanna Palisy v Ostravě* a *HaP Mikoláše Koperníka v Brně* – kterým za ně děkujeme) budou ke shlédnutí na objednávku (pro skupinu větší než 4 lidí), případně jako náhradní program při zataženém počasí během otevíracích dob hvězdárny. Jako náhradní program pořady pouštíme 15 minut po zahájení první nebo druhé hodiny otevírací doby.

Pro nejmenší (mateřské školy, 1. stupeň základních škol)

Měsíc u Krejčího – názorné vysvětlení měsíčních fází

Vysvětlení měsíčních fází. Délka trvání 14:08.

Určeno pro mateřské školy a 1. třídy základních škol

Martin a Hvězda – putování malého Martina za vzdálenou hvězdou

Základní popis těles sluneční soustavy, okolního vesmíru a vzdáleností Mezi hvězdami.

Délka trvání: 24:09.

Určeno pro 1. – 3. třídy základních škol

Pro druhý stupeň ZŠ

Anatomie sluneční soustavy

Průvodce po jednotlivých planetách sluneční soustavy a zákony pohybu těles.

Odhalená Venuše

O výzkumu Venuše. Proč má Venuše hustou atmosféru? Jaké tam panují teploty? Jak dlouho by člověk přežil na jejím povrchu? Nejen tyto otázky pořad zodpoví.

Střepy kosmických katastrof

O jihomoravských vltavínech, střepích kosmické katastrofy, která nastala před 14,5 miliony lety na území dnešního Bavorska.

Populárně astronomické pořady - pro 2. stupeň základních škol a starší

Turecko v záři i ve stínu

Astronomicko cestopisný pořad se zaměřením na problematiku zatmění Slunce, aneb IV. Expedice SAROS 2006 do Turecka.

Kometa století

Populárně astronomický pořad o nejjasnější kometě za posledních čtyřicet jedna let, kometě C/2006 P1 McNaught.

Tajemná zatmění

Populárně astronomický pořad vás zavede do historie, současnosti i budoucnosti měsíčních a slunečních zatmění. Dozvíte se, proč se jich lidé tak obávali, jak k nim ve skutečnosti dochází a jaký je jejich vědecký význam. V pořadu jsou užity unikátní snímky Miloslava a Hany Druckmüllerových.

Pro studenty středních škol a gymnázií

Následující pořady trvají 15 minut a jsou určeny studentům středních škol jako doplněk k výuce fyziky. V pořadech jsou populární formou názorně probírána témata především z mechaniky, molekulové fyziky a termodynamiky. Autorkou všech pořadů je PaedDr. Ivana Marková, Ph.D. z Hvězdárny a planetária Johanna Palisy v Ostravě. Nabízíme tyto pořady:

- ***Jak je těžké trefit Měsíc***
- ***Kam sahá gravitační pole Slunce***
- ***Zákony platí pro všechny***
- ***Vodní a vzdušné světy planet***
- ***Čtvrté skupenství***
- ***V závoji mezihvězdných mlhovin***
- ***Voda, samé voda***

PŘEDNÁŠKY PRO VEŘEJNOST (CELOROČNĚ, NEJEN K PŘÍLEŽITOSTI IYA 2009)

Hvězdárna b. A. Krause si též připravila sérii zajímavých přednášek pro objednané školní skupiny. Jsou vhodným doplňkem při výuce fyziky či přírodopisných předmětů na základních a středních školách.

Zajímavá a zábavná astronomie I

Soubor pokusů a experimentů z fyziky, především pak z astronomie. Názornou formou přibližují děje a úkazy ne obloze a v kosmu. Určeno pro žáky 4. a 5. tříd základních škol.

Zajímavá a zábavná astronomie II

Soubor pokusů a experimentů z fyziky, především pak z astronomie. Názornou formou přibližují děje a úkazy v optice, atmosféře na obloze a ve vesmíru. Určeno pro žáky II. stupně základních škol.

KONTAKTY

Kontakty na objednání pozorování, či promítání výukového pořadu, naleznete na stránkách <http://astro.kamaradi.cz>. Aktualizovaný program najdete na stránkách Astronomické společnosti Pardubice: <http://asp.wz.cz>.

V případě jakéhokoliv dotazu pište vedoucímu Hvězdárny b. A. Krause při DDM Delta panu **Petru Komárkovi** na e-mail: hvezpce@atlas.cz či volejte na čísla **466 310 563** (pevná linka), **603 165 366** (mobilní telefon).

ODKAZY

Oficiální webovou stránku Mezinárodního roku astronomie v České republice naleznete na <http://www.astronomie2009.cz>. Na této stránce najdete mimo jiné informace o aktuálních akcích na jiných hvězdárnách a institucích, celonárodních projektech a soutěžích a dění v ostatních státech zapojených do této události.